

RAFAŁ JOSSE' KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

43-100 Tychy ul. Baziowa 24

email: rafal.josse@kancelaria-prawna.tychy.pl

ING BŚ 24 1050 1399 1000 0092 0537 0365

NIP 6461097182

tel. 501 496 198

Tychy dnia 2020.05.21.

Trybunał Konstytucyjny
Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Jana Christiana Szucha 12a
00-918 Warszawa

Skarżący:
M J:

Sygn. Akt

Skarga konstytucyjna.

W imieniu skarżącego, którego pełnomocnictwo załączam, wnoszę :

o uznanie Art. 46 ust. 4 pkt 4 Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r.
o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi
(Dz.U. 2008 Nr 23 poz. 1570)
za niezgodny :
- z Art. 57 Konstytucji w związku z Art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji
- z Art. 57 Konstytucji w związku z Art. 233 ust. 3 Konstytucji
- Art. 233 ust. 3 Konstytucji

o uznanie § 14 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 2 maja 2020 r. (Dz. U. 2020 poz. 792)
za niezgodny :
- z Art. 57 Konstytucji w związku z Art. 31 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji
- z Art. 57 Konstytucji w związku z Art. 233 ust. 3 Konstytucji
- Art. 233 ust. 3 Konstytucji

oraz o zasądzenie na rzecz skarżących kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa prawnego oraz kosztów wstawiennictwa na rozprawie wg. klucza 350 km x 2 x 0,8358zł/km co stanowi zł za każdą rozprawę.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia kwietnia 2020 r. skarżący złożył do organu zawiadomienie w trybie Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo o zgromadzeniach podając, że ma zamiar w dniu maja 2020 r. przeprowadzić demonstrację.

Pismem z dnia kwietnia 2020 r. (nieopublikowanym w trybie Art. 15 ust. 1 ustawy Prawo o zgromadzeniach) doręczonym za pośrednictwem poczty elektronicznej poinformowano skarżącego o zakazie przeprowadzenia demonstracji który to zakaz wyrażony gramatycznie i faktycznie w piśmie uzasadniono istnieniem zakazem przeprowadzenia zgromadzeń wynikającym z § 14 ust. 1 Rozporządzenia rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2020 r.

Na podstawie Art. 16 ust. 1 Ustawy Prawo o zgromadzeniach strona wniosła odwołanie od decyzji organu o zakazie zgromadzenia wyrażonej pismem z dnia kwietnia 2020 r., które to postanowieniem z dnia kwietnia 2020 r.; odrzucił Sąd Okręgowy w W pod Sygn. Akt powołując się w uzasadnieniu orzeczenia na okoliczność iż zaskarżone pismo nie stanowi decyzji administracyjnej, a jest jedynie informacją.

Postanowienie przedmiotowe zostało uchylone Postanowieniem z dnia maja 2020 r. przez Sad Apelacyjny w W pod Sygn. Akt który w motywach rozstrzygnięcia wskazał, że pismo informacyjne z dnia kwietnia 2020 r. stanowi formę decyzji administracyjnej o której mowa w Art. 14 i 15 Ustawy Prawo o zgromadzeniach.

W tak określonym stanie faktycznym w dniu maja 2020 r. Sąd Okręgowy w W postanowieniem wydanym pod Sygn. Akt oddalił odwołanie od zakazu demonstracji z dnia kwietnia 2020 r. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wywiedziono iż organ na rozprawie w dniu maja 2020 r. wniósł jedynie o odrzucenie odwołania wskazując na powszechny zakaz zgromadzeń wynikający z rozporządzenia Rady Ministrów.

Przy tak skonstruowanym zarzucie wobec zgłoszenia demonstracji Sąd Okręgowy w W wskazał iż *wniesienie odwołania od decyzji organu obliuguje Sad do merytorycznej oceny podstaw zastosowania zakazu zgromadzenia*. Przy czym jak wskazał Sąd w dalszej części rozważań *sądowa kontrola ograniczenia prawa do zgromadzeń została wprowadzona w celu ochrony wolności zgromadzeń. W niniejszej sprawie organ w rzeczywistości nie dokonał oceny zgłoszenia w kontekście przesłanek Art. 14 ustawy*.

Sąd Okręgowy w ramach sądowej *ochrony wolności zgromadzeń* dokonał samodzielnie zbadania przesłanek z Art. 14 ustawy Prawo o zgromadzeniach zastępując niejako organ w jego roli procesowej. Postanowieniem z dnia maja 2020 r. wydanym pod Sygn. Akt

Sąd Okręgowy w W oddalił odwołanie od zakazu zgromadzenia.

W uzasadnieniu postanowienia wskazał Sad Okręgowy że Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku wystąpieniem **stanu epidemii** wydane zostało na podstawie Art. 46a i 46b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych. Rozporządzenie to oparte o treść Art. 46 ustawy generalnie zakazuje zgromadzeń publicznych i w ocenie Sadu Okręgowego dotyczy także zgromadzeń określonych w ustawie odrębnej - Prawo o zgromadzeniach, pomimo iż ustawa ta w Art. 14 Prawo o zgromadzeniach nie wskazuje na możliwość ograniczenia prawa do pokojowych demonstracji na podstawie innych ustaw.

Jak wskazał w dalszej części rozważań Sąd Okręgowy *wprowadzenie stanu epidemii (...) związane jest z zapobieganiem i zwalczaniem zakażeń i chorób zakaźnych (Art. 1 ustawy)*

a zatem z ogólną ochroną życia i zdrowia ludzi – co w ocenie Sadu Okręgowego jest obligatoryjną przesłanką niejako automatycznego wydania zakazu zgromadzenia. Następnie wskazał w dalszej części rozważań Sąd Okręgowy iż z definicji w tym stanie rzeczy należy przyjąć, iż w wypadku planowanego przez M J zgromadzenia i braku możliwości zastosowania środków ostrożności zaistniała przeszkodzą do organizacji zgromadzenia albowiem do poruszania się w przestrzeni publicznej konieczne jest stosowanie środków ochrony osobistej oraz zachowanie stosownej odległości od osób trzecich, a w ocenie Sądu Okręgowego nie jest to możliwe na obszarze wskazanym jako obszar poruszania się demonstracji.

Z tych względów Postanowieniem z dnia maja 2020 r. Sąd Okręgowy w W uznał za nieuzasadnione odwołanie od zakazu zgromadzenia.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył skarżący zarzucając w środku zaskarżenia iż doszło do :

a) Art. 6 KC poprzez błędną kwalifikowaną wykładnie ciężaru dowodu a to poprzez uznanie iż organ nie ma obowiązku przeprowadzenia dowodu na okoliczność istnienia realnego, faktycznego zagrożenia określonego w Art. 14 ust. 2 ustawy Prawo o zgromadzeniach a nadto poprzez uznanie iż doniesienia medialne mogą stanowić dowód okoliczności faktycznych

b) Art. 14 ust. 2 Ustawy Prawo o zgromadzeniach poprzez błędną kwalifikację pojęcie „może zagrażać życiu i zdrowiu ludzi (...) w znacznych rozmiarach” a to poprzez przyjęcie iż stosunkowo mało prawdopodobna okoliczność możliwa do wyeliminowania zwykłymi, powszechnie dostępnymi i powszechnie znanymi środkami ostrożności może stanowić przesłankę do zakazania pokojowej demonstracji a ponadto poprzez uznanie iż przesłanka taka może być hipotetyczna

c) Art. 46 ust. 4 pkt 4 oraz Art. 46a i 46b Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych poprzez wadliwe zastosowanie a to poprzez uznanie iż „zgromadzenie ludności” określone w ustawie może ustanowić delegacje dla Rozporządzenia do usunięcia uprawnień wynikających z innych ustaw - podczas gdy prawidłowa wykładnia gradacji aktów prawnych nakazuje uznanie iż niedopuszczalne jest uchycenie uprawnień ustawowych aktem niższego rzędu jakim jest rozporządzenie

d) Art. 57 Konstytucji poprzez błędną wykładnie a to poprzez przyjęcie iż „ustawy” mogą ograniczać prawo do pokojowego zgromadzania się podczas gdy w treści aktu prawnego wynika iż uprawnienia do ograniczenia prawa do pokojowego zgromadzania się muszą wynikać z (jednej) ustawy.

e) Art. 233 ust. 3 Konstytucji w związku z Art. 7 Konstytucji oraz w związku z Art. 7 ust. 1 i 2 Konstytucji poprzez pominięcie a to poprzez uznanie iż możliwe jest zastosowanie przepisu rangi Rozporządzenia wydanego bez delegacji ustawowej w sposób sprzeczny z delegacją konstytucyjną a to w ten sposób iż za zgodne za prawem uznaje wydanie zakazu zgromadzeń wskazanych w Art. 57 konstytucji pomimo, że Konstytucja w sposób precyzyjny definiuje , iż w przypadku stanu klęski żywiołowej możliwe jest ograniczenie praw chronionych Konstytucją, ale nie wymienia wśród tych prawa do pokojowego

zgromadzenia się nawet pomimo ogłoszenie stanu klęski żywiołowej, co oznacza Konstytucja nie przewiduje uprawnienia Rady Ministrów do ustanowienia zakazu co do prawa określonego w Art. 57 Konstytucji.

oraz naruszenie prawa procesowego :

b) Art. 228 § 1 KPC poprzez błędne zastosowanie a to poprzez ustalenie stanu zagrożenia bez przeprowadzenia dowodów na przedmiotową okoliczność

a) Art. 379 § 5 KPC tj. nieważność postępowania poprzez uniemożliwienie stronie udziału w postępowaniu w skutek doręczenia wezwania na rozprawę w terminie uniemożliwiającym stawienie na rozprawę

W uzasadnieniu zażalenia m.in. wskazano iż przy tak skonstruowanych zarzutach wobec zgłoszenia demonstracji Sąd Okręgowy w W w niniejszej sprawie organ w rzeczywistości nie dokonał oceny zgłoszenia w kontekście przesłanek Art. 14 ustawy.

Nadto wywodzono iż wybierając miejsce zgromadzenia strona kierowała się także bezpieczeństwem i względami praktycznymi (...) jak wynika z mapy geodezyjnej ma on kształt nieregularny ale zbliżony do prostokąta (z wypustkami po bokach) o wymiarach 500 x 550 metrów. Przyjmując, że na te powierzchni ustawiona zostanie znaczna liczba osób w odległości 2 metry od siebie uzyskujemy pojemność powierzchni placu odpowiednio

$500 / 2$ daje 250 osób w rzedzie

$550 / 2$ daje 275 rzedów

w sumie 68.000 osób . Pojemność ta nie uwzględnia zgłoszonej trasy przechodu ...

Ponad powyższe opierając wywód zażalenia o powszechne dostępne dane rządowe o wielkości zagrożenia i przeprowadzając dowód z wypowiedzi krajowych konsultantów medycznych wywiedziono :

*Przyjmując iż osoby na kwarantannie są także chore to liczba chorych wynosi niecałe 100.000 osób na 38.300.000 obywateli Polski (nie obejmuje to cudzoziemców na stałe zamieszkałych w Polsce). W konsekwencji pozwala to na przyjęcie, że zarażonych jest w populacji 0,002 % (2,6 promila !!!). Jeśli na miejscu zgromadzenia stawi się grupa osób zabezpieczonych maseczką i zachowujących odstęp od siebie 2 metrów to w tych okolicznościach **trudno mówić o jakimkolwiek realnym zagrożeniu.***

Podkreślić przy tym należy, że z definicji na zgromadzenia takie nie przybywają osoby chore, objęte kwarantanną , czy z grup podwyższonego ryzyka. Uczestnictwo w zgromadzeniu nie jest obowiązkowe, a możliwość transmisji wirusa przy odległości 2 metrów jest znikome. Z tej właśnie przyczyny (zwykłych skutków statystyki) od 4 maja dozwolone będzie otwarcie galerii handlowych, aktualnie można poruszać się po ulicy a nawet pracować wiele godzin w zakładach pracy w dużych zgrupowaniach osób (od 5 maja „ruszają” fabryki samochodów w Polsce takich koncernów jak FIAT, VW czy Toyota).

Z realnego punktu widzenia zagrożenie utraty zdrowia w skutek udziału w zgromadzeniu jest statystycznie niższe niż zagrożenie wypadkiem samochodowym podczas dojazdu na to zgromadzenie.

Na powyższą okoliczność nakłada się fakt, że wśród osób zarażonych tzw. śmiertelność w skutek choroby wynosi zaledwie 2 %. Oznacza to iż z hipotetycznych 100.000 osób zarażonych w Polsce z zagrożeniem życia choruje w skali kraju zaledwie 2000 osób. Z tego powodu pojemność wszystkich szpitali jednoimiennych w kraju wynosi zaledwie 3500 miejsc i w ocenie rządu jest to ilość wystarczająca. Wg doniesień medialnych tzw. szpitale jednoimienne w Polsce nie są przepelnione.

(...) Z tych względów strona podnosi iż nieuprawnione jest twierdzenie Sądu Okręgowego, że z definicji w tym stanie rzeczy należy przyjąć, iż w wypadku planowanego przez Marka Jarockiego zgromadzenia i braku możliwości zastosowania środków ostrożności oraz iż zaistniała przeszkoda do organizacji zgromadzenia. Jak bowiem wskazuje się w ugruntowanej judykaturze zagrożenie w rozumieniu Art. 14 ust. 2 ustawy Prawo o zgromadzeniach musi mieć realny i rzeczywisty charakter, a nie może być oparte na hipotezach i dywagacjach albo domysłach. Pogląd ten należy podeprzeć dorobkiem judykatury (...)

Postanowieniem z dnia maja 2020 r. Sąd Apelacyjny w W pod Sygn. Akt oddalił zażalenie skarżącego wskazując na zakaz wynikający z Rozporządzenia zaskarżonego niniejszą skarga.

Ostateczne orzeczenie w sprawie w rozumieniu Art. 79 ust 1 Konstytucji w postaci Wyroku wydanego w dniu maja 2020 r. pod Sygn. Akt przez Sąd Apelacyjny w W doręczono stronie niezwłocznie po wydaniu droga elektroniczną na podstawie Art. 16 ustawy Prawo o zgromadzeniach.

Oznacza to iż zgodnie z Art.77 ust. 2 Ustawy o postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym termin do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczął swój bieg w dniu 3 maja 2020 r.

Ponad powyższe skarżący podaje, że w tej sytuacji strona w dniu maja 2020 r. złożyła **nowy wniosek** z powołaniem się na § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia 20 marca 2020 r.

W dniu maja 2020 r. o **godzinie 13.42** organ przysłał na rzecz strony pismo stanowiące decyzję administracyjną (patrz Postanowieniem z dnia maja 2020 r. przez Sad Apelacyjny w W pod Sygn. Akt) informujące o odmowie zarejestrowania zgromadzenia w dniu 10 maja 2020 r. które ma się odbyć o **godzinie 12.00** .

W tak określony stanie faktycznym Sąd Okręgowy w W postanowieniem z dnia maja 2020 r. wydanym pod Sygn. Akt oddalił odwołanie od decyzji organu wskazując w motywach rozstrzygnięcia, że uchylono powołany przez skarżącego przepis w postaci normy § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia 20 marca 2020 r. a w konsekwencji jedynym przepisem normujący stan prawny jest norma § 14 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 maja 2020 r. (Dz. U. 2020 poz. 792) wydanego na podstawie delegacji Art.

Oznacza to iż zgodnie z Art.77 ust. 2 Ustawy o postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym termin do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczął swój bieg w dniu 17 kwietnia 2020 r.

List przedmiotowy został doręczony skarżącemu w trybie tzw. EPO czyli elektronicznego potwierdzenia odbioru. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2017 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczenia pism sądowych w postępowania cywilnym wskazuje iż :

*§ 13a. 1. Jeżeli warunki techniczne sądu wysyłającego oraz operatora na to pozwalają, formularz potwierdzenia odbioru, o którym mowa w § 2 ust. 2, **ma postać elektroniczną i jest przekazywany za pomocą systemu teleinformatycznego służącego do obsługi elektronicznego formularza potwierdzenia odbioru sądu wysyłającego***

Skarżący podnosi co następuje :

Mając powyższe na względzie wskazać należy, że określone w Art. 57 Konstytucji prawo do pokojowego zgromadzenia się jest jednym z podstawowych praw obywatelskich, którego ograniczenie jest możliwe ustawą w ściśle określonych przypadkach.

Zauważyć przy tym należy, że ustrojodawca użył w Art. 57 konstytucji zwrotu w liczbie pojedynczej „ustawą” a nie użył zwrotu w liczbie mnogiej „ustawami”. Oznacza to iż ze względu na wagę prawa do pokojowego zgromadzania się - możliwość ograniczenia tego prawa może wynikać codo zasady tylko z jednej ustawy , a samo prawo nie może zostać ograniczone w sposób naruszający jego istotę.

Okoliczność ta została dostrzeżona w Rozporządzeniu z dnia 20 marca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 491) w którym co prawda ograniczono możliwość zgromadzania się w § 9 Rozporządzenia, ale nie wyeliminowano go całkowicie.

Mając powyższe na względzie podnieść należy, że Ustawa Prawo o zgromadzeniach w sposób enumeratywny wylicza przypadki gdy prawo do zgromadzenia się może zostać ograniczone i wskazuje w Art. 14 ustawy, że jest to możliwe jeśli :

1) jego cel narusza wolność pokojowego zgromadzania się, jego odbycie narusza art. 4 lub zasady organizowania zgromadzeń albo cel zgromadzenia lub jego odbycie naruszają przepisy karne;

- 2) jego odbycie może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach, w tym gdy zagrożenia tego nie udało się usunąć w przypadkach, o których mowa w art. 12 lub art. 13;
- 3) zgromadzenie ma się odbyć w miejscu i czasie, w których odbywają się zgromadzenia organizowane cyklicznie, o których mowa w art. 26a.

Przy czym, jak wykazano w zażaleniu na podstawie licznych orzeczeń - przesłanki wskazane w w/w dyspozycjach **muszą mieć realny , rzeczywisty charakter** które niewątpliwie nastąpią, co ustala się w postępowaniu określonym w Art. 12 i 13 ustawy Prawo o zgromadzeniach. Nie mogą być to **hipotezy czy założenia, ale realnie ustalone okoliczności faktyczne** . Tymczasem w zaskarżonych aktach prawnych „a priori” zakazuje się korzystania z konstytucyjnie chronionych wolności lub praw choć jednocześnie publicznie ogłasza się iż zagrożenie ma jedynie niezweryfikowany faktycznie charakter i statystycznie jest pozorne.

Z treści komunikatów rządowych wynika iż bezpośrednio przed planowanym dwie zgromadzenia liczba osób chorych wynosiła poniżej 2 promili ogółu społeczeństwa, a na dzień sporządzenia niniejszej skargi tzw. śmiertelność tej choroby wynosiła zaledwie 2 % chorych – czyli osiągnęła poziom śmiertelności z powodu powikłań po grypie. Tymczasem, jak słusznie zauważono w zażaleniu, *nikt nie zakazuje powszechnie demonstracji z powodu epidemii grypy.*

Zachowanie się zarówno ustawodawcy , jak i organów władzy publicznej (przy całym szacunku dla ich ostrożności) wskazuje na nadużycie zdarzenia faktycznego (epidemii) do bezpodstawnego ograniczenia podstawowych wolności i praw chronionych ustawą zasadniczą. Skarżący podkreśla, że prawo do udziału w publicznym zgromadzeniu jest prawem a nie obowiązkiem i nikt nie jest zmuszany do udziału w nim. Do wyrażania poglądów w powyższy sposób może przystąpić każdy po osobistym rozważeniu granic i poziomu ryzyka. Natomiast Konstytucja nie przewiduje możliwości „zastąpienia” tego procesu decyzyjnego obywateli przez decyzje władz publicznych.

Ustrojodawca uprawniając ogół obywateli do swobodnego i pokojowego demonstrowania zastrzegł jednak w sposób precyzyjny okoliczności gdy zakaz zgromadzeń może zostać ustanowiony i to nawet w akcie prawnym niższego rzędu niż ustawa.

Art. 228 ust. 1 i 2 Konstytucji definiuje, że możliwe jest wprowadzenie na obszarze kraju trzech nadzwyczajnych stanów a to stanu wojennego, stanu wyjątkowego i stanu klęski żywiołowej. W przypadku wystąpienia jednego z tych stanów wprowadza się go aktem prawnym niższego rzędu czyli rozporządzeniem.

Dla dalszych rozważań konieczna jest przy tym dostrzeżenie, że Art. 231 Konstytucji deleguje prawo do wprowadzenia stanu wojennego i stanu wyjątkowego na rzecz Prezydenta RP, natomiast **Art. 232 pozostawia do dyspozycji rady Ministrów prawo do ogłoszenia stanu klęski żywiołowej.**

Koniecznym jest także dostrzeżenie, że Art. 233 ust. 3 Konstytucji w sposób precyzyjny definiuje , że w przypadku stanu klęski żywiołowej możliwe jest ograniczenie praw chronionych Konstytucją, **ale nie wymienia wśród tych prawa do pokojowego zgromadzenia się.** Oznacza to iż nawet ogłoszenie stanu klęski żywiołowej **nie uprawnia Rady Ministrów do ustanowienia zakazu co do prawa określonego w Art. 57 Konstytucji.**

Mając powyższe rozważania na względzie podnieść należy, że Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń,

nakazów i zakazów w związku wystąpieniem **stanu epidemii** wydane zostało na podstawie Art. 46a i 46b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych. Jak wskazuje nazwa tego aktu prawnego **nie jest to ustawa wymieniona w Art. 228 ust. 1 Konstytucji** albowiem nie obejmuje ona w swej formalnej i faktycznej treści stanów klęski żywiołowej, ale zjawiska powszechne jak zakażenia i choroby.

Ustawa ta nie uprawnia więc Rady Ministrów do naruszenia prawa i wolności chronionych konstytucyjnie. Gdyby nawet przyjąć, że ustawa ta stanowi formę ustawy o której mowa w Art. 228 ust. 1 Konstytucji, to **delegacja Art. 233 ust. 3 Konstytucji nie przewiduje dla tej ustawy prawa do ograniczenia praw do pokojowego zgromadzania się. To rozwiązanie ma na celu właśnie zapobieżenie wykorzystywaniu stanów klęski żywiołowej przez władze publiczne do pacyfikowania lub uniemożliwiania pokojowego wyrażania przez obywateli dezaprobaty dla działania władzy publicznej.**

Z tych względów niniejsza skarga jest konieczna i uzasadniona.

12.12.2014
10.05.2014
Potest